

ดินและการเตรียมดิน

ดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวสาลี ควรเป็นดินที่มีการระบายน้ำได้ดี มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างสูง ปริมาณอินทรีย์วัตถุไม่ควรต่ำกว่า 1.5% มีสภาพความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) อยู่ระหว่าง 6.5-7.5 ถ้าดินมีความเป็นกรดหรือค่า pH ต่ำกว่า 6.5 ควรปรับปรุงสภาพดินโดยใช้ปูนขาวหรือโดโลไมท์ และควรมีการใส่หินฟอสเฟต เนื่องจากดินบนที่สูงมักมีปัญหาของการขาดฟอสฟอรัส

การเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกข้าวสาลีนั้น สภาพนาควรยกร่อง ทำแปลงปลูกกว้าง 2.5-3 เมตร และปรับหน้าดินให้สม่ำเสมอเพื่อป้องกันปัญหาน้ำขัง ถ้ามีฟางหรือเศษซากพืชแห้งอาจนำมาใช้คลุมแปลงเพื่อช่วยในการควบคุมวัชพืชและรักษาความชื้นในดิน โดยมีการเตรียมดิน 2 วิธีคือ แบบไถพรวน ก่อนปลูกควรมีการไถเตรียมดินโดยไถตะพริกดินตากไว้ประมาณ 7 วัน จากนั้นจึงไถพรวน เพื่อย่อยดิน และแบบไม่ไถพรวน หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ตัดต่อซังด้วยมีดหรือรถตัดหญ้า ใช้จอบหรือรถไถเดินตาม นำดินในร่องน้ำมาเกลี่ยบนหลังแปลงให้ทั่วและสม่ำเสมอ

วิธีการปลูก

การปลูกข้าวสาลี ทำได้ 2 วิธี คือ 1) *แบบโรยเป็นแถว* ใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ประมาณ 20 กก./ไร่ ระยะห่างระหว่างแถว 20 ซม. ทำร่องโดยใช้คราดหรือจอบขนาดเล็ก เปิดร่องความลึกประมาณ 5 ซม. โรยเมล็ดในร่องแล้วกลบด้วยดิน ปัจจุบันมีเครื่องหยอดเมล็ด ซึ่งสามารถปรับระยะห่างระหว่างแถวและอัตราเมล็ดพันธุ์ได้ ทำให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น และ 2) *แบบหว่าน* ใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ประมาณ 25 กก./ไร่ หว่านเมล็ดแล้วคราดดินกลบ ควรใช้ฟางหรือเศษซากพืชแห้งคลุมแปลงเพื่อช่วยในการควบคุมวัชพืช แต่วิธีนี้ไม่เหมาะกับพื้นที่ที่มีวัชพืชระบาดมาก เพราะการหว่านทำให้ข้าวสาลีงอกอยู่กระจาย ทำให้ไม่สะดวกเวลาเข้าไปกำจัดวัชพืช

การให้น้ำ

ควรให้น้ำข้าวสาลีทันทีหลังปลูก หลังจากนั้นควรให้น้ำข้าวสาลีทุก 10-14 วัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความชื้นในดิน ข้อควรระวังในการให้น้ำคืออย่าให้น้ำมากเกินไปจนเกิดสภาพน้ำขัง สำหรับวิธีการให้น้ำในสภาพไร่ คือการให้น้ำระบบน้ำพ่นฝอย และสภาพนา คือให้น้ำแบบท่วมแล้วระบายออกทันที

การกำจัดวัชพืช

กำจัดวัชพืช โดยใช้สารเคมีพิวดาคลอร์ฟนคุมวัชพืชก่อนงอก หรือใช้แรงงาน เมื่อข้าวสาลีอายุ 10-15 วัน ซึ่งการคลุมแปลงด้วยฟางข้าวหรือเศษซากพืชจะช่วยลดปริมาณวัชพืชได้อีกทางหนึ่งด้วย

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

โรคและแมลงในข้าวสาลีไม่ค่อยพบการระบาดมากนัก แต่หนู และนก เป็นศัตรูที่สำคัญของข้าวสาลี โดยหนูจะเข้าทำความเสียหายได้ตั้งแต่ระยะปลูกในแปลง จนถึงการเก็บรักษาในโรงเรือน การป้องกันที่ดีที่สุดคือการรักษาสมดุลทางธรรมชาติให้คงไว้ซึ่งศัตรูธรรมชาติของหนู จะได้ควบคุมประชากรของหนู และควรหมั่นทำความสะอาดบริเวณรอบแปลงไม่ให้เป็นที่อยู่อาศัยของหนู สำหรับนกมักจะเข้าทำลายระยะสะสมอาหารในเมล็ดจนถึงระยะสุกแก่ การป้องกันควรใช้วิธีกล เพื่อทำให้นกกกลัว ไม่กล้าเข้าทำลาย เช่น ใช้แรงงานคนไล่กนก ทำหุ่นไล่กา การใช้แถบเทปหรือแผ่นซีดีซึ่งรอบแปลง ตลอดจนการใช้เสียงดังเพื่อไล่กนก ทั้งนี้ควรใช้หลายๆวิธีเปลี่ยนสลับกันเพื่อป้องกันไม่ให้นกเกิดความคุ้นเคย

การเก็บเกี่ยว การนวด

และการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์

ควรเก็บเกี่ยวเมื่อเมล็ดข้าวสาลีไม่แห้งจนเกินไป (ความชื้นของเมล็ดที่เหมาะสมประมาณ 18 % หรือเมื่อเห็นว่าทั้งต้นและรวงข้าวสาลีแห้ง และเมล็ดข้าวสาลีเมื่อนำมาหักจะมีความแกร่ง) การเก็บเกี่ยวสามารถใช้แรงงานคน หรือ เครื่องเกี่ยวข้าวแบบวางราย แล้วนำมานวดด้วยเครื่องนวด หรือนวดด้วยมือโดยฟาดกับแคร่ไม้ หลังนวดเสร็จ ทำการผัดเอาเมล็ดสับและเปลือกที่ติดปนมาออก จากนั้นนำไปตากแดดให้แห้งจนเหลือความชื้น 11-12% จากนั้นนำไปบรรจุในภาชนะที่มิดชิดเพื่อป้องกันแมลงและสัตว์ศัตรูในโรงเก็บ เช่น มอด ตัวงวง และหนู เป็นต้น

